

Nota's op 13 Augustus 1954 te 's-Gravenhage gewisseld tussen de Nederlandse en de Amerikaanse Regering inzake legering van Amerikaanse troepen in Nederland.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN a.i. EN VAN DE MINISTER ZONDER
PORTEFEUILLE

No. 1

Ter Griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 31 Augustus 1954.

De wens, dat deze Overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer uiterlijk te kennen worden gegeven op 30 September 1954.

's-Gravenhage, 31 Augustus 1954.

Wij hebben de eer U Hoogedelgestrenge bij deze over te leggen de tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, van de op 13 Augustus 1954 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse en de Amerikaanse Regering gewisselde nota's inzake legering van Amerikaanse troepen in Nederland.

Hiernevens gelieve U Hoogedelgestrenge tevens een toelichtende nota aan te treffen bij de in genoemde nota's vervatte overeenkomst, welke ingevolge artikel 60, lid 2, der Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeft alvorens voor Nederland in werking te treden.

Indien wij niet binnen dertig dagen na ontvangst van deze brief uw schriftelijke mededeling hebben ontvangen van de wens, te kennen gegeven door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer, houdende, dat genoemde overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, dan wel indien wij binnen die termijn uw schriftelijke verklaring hebben ontvangen, dat, voor zover de Tweede Kamer aangaat, geen uitspraak wordt verlangd, wordt de goedkeuring van bovengenoemde overeenkomst geacht te zijn verleend voor zoveel de Tweede Kamer betreft, tenzij door of namens de Eerste Kamer of door ten minste tien leden dier Kamer een uitspraak wordt verlangd.

*De Minister
zonder Portefeuille,
J. LUNS.*

*De Minister
van Buitenlandse Zaken a.i.,
J. LUNS.*

*Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal*

No. 73.

Their Excellencies

J. W. Beyen, Minister for Foreign Affairs,

and

*J. M. A. H. Luns, Minister without Portfolio,
Royal Netherlands Ministry for Foreign Affairs,
The Hague.*

Excellencies:

I have the honor to refer to our recent discussions regarding the manner in which our two Governments, as parties to the North Atlantic Treaty, may further the objectives of Article III of that Treaty to strengthen their individual and collective capacity to resist armed attack through the stationing of United States armed forces in The Netherlands. I have the honor to inform Your Excellencies that the Government of the United States is willing to conclude with the Government of The Netherlands an agreement on the following terms.

1. The Governments of the United States and the Netherlands agree that the United States Government may station its forces in The Netherlands, as may be mutually determined, in furtherance of the objectives of the North Atlantic Treaty.

2. The Netherlands Government will, without cost to the United States, provide land areas and utilities connections, including access roads, agreed to be necessary for the purposes of this agreement. The other expenses involved in carrying out this agreement shall be borne by the United States and the Netherlands Governments in proportions to be determined between them. Use of the utilities and services required by United States forces will be facilitated by the Netherlands Government. When at the expense of the United States Government, charges for the use of such utilities and charges for services requested and rendered will be no higher than those paid by the Netherlands armed services.

3. Title to removable equipment, materials and supplies brought into, or acquired in, The Netherlands by or on behalf of the United States in connection with this agreement will remain in the United States Government. This property will

be free from all duties, inspections and other restrictions, whether on import or export, and from all taxes. At the termination of any operation under this agreement, the United States will be compensated by the Netherlands Government for the residual value, if any, of installations developed at the expense of the United States under this agreement. The amount and manner of compensation shall be determined between the appropriate authorities of the two Governments.

4. The provisions of the Agreement signed at London on June 19, 1951, Between the Parties to the North Atlantic Treaty Regarding the Status of Their Forces, together with such understandings as the two Governments may reach concerning the implementation of these provisions, shall govern the status of United States forces in The Netherlands.

5. It is recognized that the provisions of the exchange of notes on relief from taxes signed at The Hague on March 7, 1952, as supplemented, are applicable to expenditures made by or on behalf of the United States for the purpose of this agreement.

6. The arrangements referred to in this note will remain in effect for the duration of the North Atlantic Treaty, or until such time as the two Governments mutually agree upon their termination.

7. After the approval constitutionally required in The Netherlands has been obtained, the present agreement shall enter into force on the date of receipt by the United States Government of a relevant notification from the Netherlands Government.

If the foregoing provisions and the Annex attached hereto are acceptable to your Government, this note and Your Excellencies' reply thereto indicating such acceptance shall be honored as constituting the agreement of our two Governments concerning this matter.

Please accept, Excellencies, the renewed assurances of my highest consideration.

(S.) FREEMAN MATTHEWS.

American Embassy,

The Hague, August 13, 1954.

ANNEX

With respect to paragraph 4 of the exchange of notes dated August 13, 1954, the United States Government and The Netherlands Government have reached the following understandings between them concerning the implementation in The Netherlands of the Agreement signed at London on June 19, 1951, Between the Parties to the North Atlantic Treaty Regarding the Status of Their Forces.

1. The expression "dependent" in paragraph 1 (c) of Article I also includes relatives who habitually reside with and are actually dependent on a member of a United States force or civilian component.

2. The Netherlands authorities do not require the counter-signature of movement orders referred to in paragraph 2 (b) of Article III.

3. The Netherlands authorities, recognizing that it is the primary responsibility of the United States authorities to maintain good order and discipline where persons subject to United States military law are concerned, will, upon the request of the United States Authorities, waive their primary right to exercise jurisdiction under Article VII, except where they determine that it is of particular importance that jurisdiction be exercised by the Netherlands authorities. The United States assumes the responsibility for custody pending trial. The

United States authorities will make these people immediately available to Netherlands authorities upon their request for purposes of investigation and trial and will give full attention to any other special wishes of the appropriate Netherlands authorities as to the way in which custody should be carried out.

4. The Netherlands Government confirms that persons subject to United States military law, prosecuted under Netherlands jurisdiction, will be entitled to have a representative of the United States Government present during their trial, which will be public except when the court decrees otherwise in accordance with Netherlands law.

5. In applying paragraph 10 (a) of Article VII to areas jointly used by the forces of the United States and The Netherlands, internal security measures will be a matter of joint consultation between the authorities of these forces.

6. With respect to paragraph 2 of Article IX, United States forces may procure supplies, facilities, and services directly from local sources in The Netherlands. In order to avoid such procurement having an adverse economic effect locally, the Netherlands authorities may indicate, when necessary, purchases which should be restricted or controlled.

7. United States forces may, at the installations put at their disposal, establish and operate United States military post offices for the handling of official mail and that of authorized individuals between these and other United States post offices. The Netherlands authorities will not inspect official mail in United States military postal channels. Any inspection of non-official mail in such channels which may be required by regulations of The Netherlands will be conducted by Netherlands authorities in accordance with mutually determined procedures.

8. In connection with paragraph 4 of Article IX, the manner in which local civilian labor requirements of United States forces in The Netherlands will be satisfied shall be mutually determined.

9. With respect to paragraph 4 of Article XI, United States forces may import free of duty reasonable quantities of supplies and other goods for the use of members of United States forces and civilian components, and their dependents and distribute them through official activities. In this connection, military sales exchanges, commissaries, officers' clubs and similar activities may be established and operated without being subject to taxes, including those on sales by these activities, licenses or other charges. United States authorities will cooperate closely with Netherlands authorities to prevent unauthorized resales of duty-free items on the local market or other abuses of these privileges.

10. With respect to paragraph 5 of Article XI, members of United States forces and civilian components, and their dependents may import free of duty their new and used personal effects and furniture during a period of six months from the date of their first arrival.

11. Sales of duty-free items taking place between members of United States forces and civilian components, and their dependents are not subject to duties or taxes in The Netherlands.

12. In connection with Article XIV, the following arrangements will apply.

a. (i) United States forces may use Netherlands currency available in any United States Government accounts for transactions in The Netherlands.

(ii) United States forces, members of these forces and civilian components, and their dependents may acquire Netherlands currency needed for their operations in The Netherlands, and for personal expenditures, from the central bank of the Netherlands or other agencies designated by the Netherlands authorities, as well as that Netherlands currency available under a (i) above.

(iii) The authorities of the two Governments will determine from time to time the appropriate exchange rate to be used under this agreement.

(iv) At the request of the United States authorities, at any time, the Netherlands Government through the central bank of The Netherlands will purchase any unutilized balances of guilders, which are held as official funds of the United States Government or any instrumentality thereof and which were acquired by United States forces in accordance with the arrangements referred to in a (ii) above. Such purchases will be made in United States dollars at the rate of exchange at which such balances were acquired.

b. United States forces shall have the right to:

(i) import into, export from and possess in The Netherlands for official purposes United States dollars and dollar instruments, other non-Netherlands currency and instruments, and military payment certificates denominated in United States dollars; and

(ii) make payments to members of United States forces and civilian components, and their dependents freely in United States dollar currency, instruments, and military payment certificates, in Netherlands currency and instruments, and, to the extent of the requirements of such persons for travel outside of The Netherlands, in other non-Netherlands currency and instruments.

c. Subject to the regulations of United States forces, members of these forces and civilian components, and their dependents shall have the right freely to import into The Netherlands United States currency, instruments and military payment certificates, and to export from The Netherlands non-Netherlands currency and instruments and United States military payment certificates which they have imported or received from the authorities of the United States.

d. The United States authorities will take appropriate measures to assure that the use of United States military payment certificates is restricted to transactions within areas in use by United States forces and with mutually authorized financial institutions. The Netherlands authorities will take the necessary steps to prevent persons under its jurisdiction not authorized to use United States military payment certificates from engaging in unauthorized traffic in such military payment certificates. Neither the United States Government nor any of its agencies will have any obligation to the Netherlands Government nor to any other instrumentality or persons as a result of any unauthorized use of such military payment certificates.

e. United States authorities, in cooperation with Netherlands authorities, will take measures to safeguard the Netherlands foreign exchange regulations insofar as they may be applicable to the members of United States forces and civilian components, and their dependents.

GENERAL AFFAIRS DEPARTMENT

No 98123

The Hague, August 13, 1954.

*His Excellency H. Freeman Matthews,
Ambassador extraordinary and plenipotentiary
of the United States of America
at The Hague.*

Excellency,

We have the honour to acknowledge receipt of your note no 73 of August 13, 1954, reading as follows:

"I have the honor to refer to our recent discussions regarding the manner in which our two Governments, as parties to the North Atlantic Treaty, may further the objectives of Article III of that Treaty to strengthen their individual and collective capacity to resist armed attack through the stationing of United

States armed forces in The Netherlands. I have the honor to inform Your Excellencies that the Government of the United States is willing to conclude with the Government of The Netherlands an agreement on the following terms.

1. The Governments of the United States and the Netherlands agree that the United States Government may station its forces in The Netherlands, as may be mutually determined, in furtherance of the objectives of the North Atlantic Treaty.

2. The Netherlands Government will, without cost to the United States, provide land areas and utilities connections, including access roads, agreed to be necessary for the purposes of this agreement. The other expenses involved in carrying out this agreement shall be borne by the United States and the Netherlands Governments in proportions to be determined between them. Use of the utilities and services required by United States forces will be facilitated by the Netherlands Government. When at the expense of the United States Govern-

ment, charges for the use of such utilities and charges for services requested and rendered will be no higher than those paid by the Netherlands armed services.

3. Title to removable equipment, materials and supplies brought into, or acquired in, The Netherlands by or on behalf of the United States in connection with this agreement will remain in the United States Government. This property will be free from all duties, inspections and other restrictions, whether on import or export, and from all taxes. At the termination of any operation under this agreement, the United States will be compensated by the Netherlands Government for the residual value, if any, of installations developed at the expense of the United States under this agreement. The amount and manner of compensation shall be determined between the appropriate authorities of the two Governments.

4. The provisions of the Agreement signed at London on June 19, 1951, Between the Parties to the North Atlantic Treaty Regarding the Status of Their Forces, together with such understandings as the two Governments may reach concerning the implementation of these provisions, shall govern the status of United States forces in The Netherlands.

5. It is recognized that the provisions of the exchange of notes on relief from taxes signed at The Hague on March 7, 1952, as supplemented, are applicable to expenditures made by or on behalf of the United States for the purpose of this agreement.

6. The arrangements referred to in this note will remain in effect for the duration of the North Atlantic Treaty, or

until such time as the two Governments mutually agree upon their termination.

7. After the approval constitutionally required in The Netherlands has been obtained, the present agreement shall enter into force on the date of receipt by the United States Government of a relevant notification from the Netherlands Government.

If the foregoing provisions and the Annex attached hereto are acceptable to your Government, this note and Your Excellencies' reply thereto indicating such acceptance shall be honored as constituting the agreement of our two Governments concerning this matter."

The provisions set forth above and the Annex attached to your note are acceptable to Her Majesty's Government and we therefore have the honour to state that your note and the present reply, including the Annex attached hereto, constitute the agreement of our two Governments on this matter, which will come into force on the date of receipt by the United States Government of a notification of the Netherlands Government that the approval constitutionally required in the Netherlands has been obtained.

Please accept, Excellency, the renewed assurances of our highest consideration.

(s.) J. LUNS.

(s.) J. W. BEYEN.

De bijlage bij de Nederlandse Nota is gelijklopend aan de bijlage bij de Amerikaanse Nota.

VERTALING

No. 73

Hunne Excellenties

J. W. Beyen, Minister van Buitenlandse Zaken en

J. M. A. H. Luns, Minister zonder Portefeuille, Ministerie van Buitenlandse Zaken, 's-Gravenhage

Excellenties:

Ik heb de eer te verwijzen naar onze onlangs gehouden besprekingen betreffende de wijze waarop onze beide Regeringen, als partijen bij het Noord-Atlantisch Verdrag, de doeleinden van artikel III van dat Verdrag kunnen nastreven ter versterking van hun individueel en collectief vermogen om een gewapende aanval te weerstaan, en wel door het stationneren van gewapende strijdkrachten van de Verenigde Staten in Nederland. Ik heb de eer Uwer Excellenties mede te delen dat de Regering van de Verenigde Staten bereid is met de Regering van Nederland een overeenkomst te sluiten op basis van de volgende bepalingen:

1. De Regeringen van de Verenigde Staten en van Nederland komen overeen dat de Regering van de Verenigde Staten haar Strijdkrachten, als wederzijds zal worden bepaald, in Nederland mag stationneren ter bevordering van de doeleinden van het Noord-Atlantisch Verdrag.

2. De Nederlandse Regering zal, zonder dat dit voor de Verenigde Staten kosten medebrengt, de gronden en aansluitingen op de openbare nutsbedrijven, met inbegrip van toegangswegen, ter beschikking stellen ten aanzien waarvan is overeengekomen dat zij noodzakelijk zijn voor de doeleinden van deze overeenkomst. De overige onkosten welke ontstaan door de uitvoering van deze overeenkomst zullen door de Regeringen van de Verenigde Staten en Nederland worden gedragen voor nader tussen hen te bepalen delen.

Het gebruik van de door de Strijdkrachten van de Verenigde Staten benodigde diensten der openbare nutsbedrijven en an-

dere diensten zal door de Nederlandse Regering worden vergemakkelijkt.

Indien de hieraan verbonden kosten ten laste komen van de Amerikaanse Regering zullen de in rekening gebrachte bedragen voor het gebruik van de diensten der openbare nutsbedrijven en de in rekening gebrachte bedragen voor andere gevraagde en geleverde diensten niet hoger zijn dan die welke in soortgelijke gevallen betaald worden door de Nederlandse militaire diensten.

3. Het recht van eigendom op verplaatsbare uitrusting, materialen en voorraden ingevoerd of verworven in Nederland door of ten behoeve van de Verenigde Staten in verband met deze overeenkomst zal blijven berusten bij de Regering der Verenigde Staten.

Deze eigendommen zullen vrijgesteld zijn van alle rechten, inspecties en andere beperkingen, zowel bij invoer als uitvoer, en van alle belastingen.

Bij het beëindigen van iedere operatie krachtens deze overeenkomst, zal de Nederlandse Regering aan de Verenigde Staten de eventuele restwaarde vergoeden van de krachtens deze overeenkomst op kosten van de Verenigde Staten opgerichte en aangelegde installaties.

Het bedrag en de wijze van deze vergoeding zullen worden bepaald in overleg tussen de desbetreffende autoriteiten van beide Regeringen.

4. De rechtspositie van de strijdkrachten van de Verenigde Staten in Nederland wordt geregeld door de bepalingen van het op 19 Juni 1951 te Londen ondertekende Verdrag tussen de Staten die partij zijn bij het Noord-Atlantisch Verdrag nopens de rechtspositie van hun krijgsmachten en door zodanige afspraken als de beide Regeringen eventueel zullen maken betreffende de toepassing van deze bepalingen.

5. Bevestigd wordt dat de bepalingen van de Nota-wisseling inzake ontheffing van belastingen, ondertekend te Den Haag op 7 Maart 1952, zoals aangevuld, van toepassing zijn op uitgaven gedaan door of ten behoeve van de Verenigde Staten voor de doeleinden van deze overeenkomst.

6. De in deze Nota bedoelde regelingen zullen gelden zolang het Noord-Atlantisch Verdrag van kracht blijft of tot zo-

danig tijdstip als de beide Regeringen omtrent hun beëindiging wederzijds overeenkomen.

7. Nadat de in Nederland grondwettelijk vereiste goedkeuring is verkregen treedt deze overeenkomst in werking op de dag van ontvangst door de Regering van de Verenigde Staten van een desbetreffende mededeling van de Nederlandse Regering.

Indien de bovenvermelde bepalingen en de bij deze Nota gevoegde Annex voor Uw Regering aanvaardbaar zijn, zullen

deze Nota en het antwoord van Uwe Excellenties waarin zodanige aanvaarding is vervat worden beschouwd een overeenkomst te vormen tussen onze beide Regeringen betreffende deze aangelegenheid.

Gelief, Excellenties, de hernieuwde verzekeringen van mijn zeer bijzondere hoogachting wel te willen aanvaarden.

(w.g.) FREEMAN MATTHEWS.

VERTALING ANNEX

Met betrekking tot punt 4 van de Nota-wisseling gedateerd 13 Augustus 1954, hebben de Regering van de Verenigde Staten en de Nederlandse Regering de volgende afspraken gemaakt betreffende de uitvoering in Nederland van het op 19 Juni 1951 te Londen ondertekende Verdrag tussen de Staten die partij zijn bij het Noord-Atlantisch Verdrag, nopens de rechtspositie van hun krijgsmachten.

1. De uitdrukking „gezinslid” in lid i (c) van artikel I omvat tevens die bloedverwanten die gewoonlijk verblijven bij en werkelijk afhankelijk zijn van een lid van een krijgsmacht der Verenigde Staten of civiele dienst.

2. De Nederlandse autoriteiten verlangen niet dat de in lid 2 (b) van artikel III bedoelde reiswijzers worden mede-ondertekend.

3. De Nederlandse autoriteiten erkennen dat in eerste instantie de Amerikaanse autoriteiten verantwoordelijk zijn voor de handhaving van orde en discipline met betrekking tot personen die onderworpen zijn aan de militaire wetgeving der Verenigde Staten, en zullen, op verzoek van de autoriteiten der Verenigde Staten, afstand doen van hun recht om bij voorrang rechtsmacht uit te oefenen uit hoofde van artikel VII, behalve in het geval dat zij van oordeel zijn dat het van bijzonder belang is dat rechtsmacht wordt uitgeoefend door de Nederlandse autoriteiten. De Verenigde Staten nemen de verantwoordelijkheid op zich voor de bewaring in afwachting van de berechting. De autoriteiten van de Verenigde Staten zullen deze personen direct ter beschikking stellen van de Nederlandse autoriteiten, indien deze daarom mochten verzoeken, met het doel deze personen te ondervragen en hen te berechten, en zullen tevens hun volle aandacht schenken aan mogelijke speciale wensen van de betreffende Nederlandse autoriteiten ten aanzien van de wijze waarop deze bewaring zal worden uitgevoerd.

4. De Nederlandse Regering bevestigt dat personen welke zijn onderworpen aan de Amerikaanse militaire wetgeving recht hebben op de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de Regering van de Verenigde Staten ter terechtzitting, welke openbaar is, tenzij de rechter overeenkomstig de bepalingen van het Nederlandse recht anders bepaalt.

5. Bij de toepassing van lid 10 (a) van artikel VII op gebieden welke gezamenlijk worden gebruikt door de strijdkrachten van de Verenigde Staten en van Nederland, zullen inwendige veiligheidsmaatregelen onderwerp uitmaken van onderling overleg tussen de autoriteiten van deze strijdkrachten.

6. Met betrekking tot lid 2 van artikel IX kunnen de strijdkrachten van de Verenigde Staten zich in Nederland rechtstreeks ter plaatse voorraden, faciliteiten en diensten verschaffen. Teneinde te voorkomen dat zulks plaatselijk een ongunstige economische uitwerking zou hebben, kunnen de Nederlandse autoriteiten zo nodig aangeven welke aankopen dienen te worden beperkt of aan controle dienen te worden onderworpen.

7. De strijdkrachten van de Verenigde Staten kunnen aan de hun ter beschikking gestelde inrichtingen militaire post-

kantoren verbinden ten dienste van hun officiële correspondentie en die van andere gemachtigde personen tussen deze en andere Amerikaanse postkantoren. De Nederlandse autoriteiten zullen de officiële correspondentie welke wordt behandeld door de Amerikaanse militaire postdienst, niet onderzoeken. Indien krachtens Nederlandse voorschriften onderzoek van niet-officiële correspondentie welke wordt behandeld door de Amerikaanse militaire postdienst nodig mocht zijn, zal zodanig onderzoek door de Nederlandse autoriteiten worden uitgevoerd op een in onderling overleg te bepalen wijze.

8. Met betrekking tot lid 4 van artikel IX zal de wijze waarop door de strijdkrachten van de Verenigde Staten plaatselijk burger-arbeidskrachten worden aangetrokken in gemeenschappelijk overleg worden bepaald.

9. Met betrekking tot lid 4 van artikel XI kunnen de strijdkrachten van de Verenigde Staten vrij van rechten redelijke hoeveelheden voorraden en andere goederen invoeren ten dienste van de leden van de strijdkrachten van de Verenigde Staten en van civiele diensten, en deze langs officiële weg distribueren. In dit verband kunnen Amerikaanse militaire winkels, cantines en officiersclubs e.d. worden opgericht en gedreven zonder dat deze onderworpen zijn aan belastingen, met inbegrip van de belastingen op de verkopen welke geschieden door bovengenoemde verkoopinrichtingen, en aan vergunningen en andere heffingen. De Amerikaanse autoriteiten zullen nauw samenwerken met de Nederlandse autoriteiten om de ongeoorloofde doorverkoop op de plaatselijke markt van goederen, welke vrij van rechten zijn ingevoerd, te voorkomen, alsmede om andere misbruiken van deze voorrechten tegen te gaan.

10. Met betrekking tot lid 5 van artikel XI kunnen de leden van de Amerikaanse strijdkrachten en van civiele diensten, alsmede hun gezinsleden, hun nieuwe en gebruikte persoonlijke goederen en huisraad met vrijstelling van rechten invoeren gedurende de eerste zes maanden na hun eerste aankomst.

11. Verkopen van goederen, welke met vrijstelling van rechten zijn ingevoerd, tussen leden van Amerikaanse strijdkrachten en van de civiele diensten, en hun gezinsleden, zijn in Nederland niet onderworpen aan rechten of belastingen.

12. Met betrekking tot artikel XIV zijn de volgende regelingen van kracht:

a. (i) De Amerikaanse strijdkrachten kunnen voor in Nederland plaats vindende transacties gebruik maken van op rekeningen van de Amerikaanse Regering beschikbare Nederlandse valuta.

(ii) De Amerikaanse strijdkrachten, de leden van deze strijdkrachten en civiele diensten, en hun gezinsleden kunnen voor hun werkzaamheden in Nederland en voor hun persoonlijke uitgaven van de Nederlandse Bank of van andere door de Nederlandse autoriteiten daartoe aan te wijzen instellingen Nederlandse valuta verwerven alsmede de krachtens lid a (i) beschikbare Nederlandse valuta.

(iii) De autoriteiten van de beide Regeringen zullen van tijd tot tijd de wisselkoers vaststellen, welke krachtens deze overeenkomst zal worden gebruikt.

(iv) Op verzoek van de Amerikaanse autoriteiten zal de Nederlandse Regering te allen tijde door middel van de Nederlandse Bank ongebruikte guldens-saldi overnemen welke behoren tot de officiële middelen van de Amerikaanse Regering of van één harer instellingen en die door de strijdkrachten van de Verenigde Staten werden verworven in verband met de in hovenstaand lid *a* (ii) bedoelde regelingen. Dergelijke aankopen zullen geschieden met Amerikaanse dollars tegen de wisselkoers waartegen de saldi werden verkregen.

b. De strijdkrachten van de Verenigde Staten hebben het recht:

(i) Amerikaanse dollars en in Amerikaanse dollars uitgedrukte geldswaardige papieren, andere niet-Nederlandse valuta's en geldswaardige papieren, en militaire betalingscertificaten luidende in Amerikaanse dollars in Nederland in te voeren, uit Nederland uit te voeren en in Nederland aan te houden.

(ii) vrij betalingen te verrichten aan leden van de Amerikaanse strijdkrachten en civiele diensten, en hun gezinsleden in Amerikaanse dollars, in Amerikaanse dollars uitgedrukte geldswaardige papieren en militaire betalingscertificaten, in Nederlandse valuta en in Nederlandse valuta uitgedrukte geldswaardige papieren en, voor zover deze personen zulks nodig mochten hebben in verband met reizen buiten Nederland, in andere niet-Nederlandse valuta's en in die valuta uitgedrukte geldswaardige papieren.

c. Met inachtneming van de voor de Amerikaanse strijdkrachten geldende regelingen zullen leden van deze strijd-

krachten en civiele diensten en hun gezinsleden het recht hebben in Nederland Amerikaanse valuta, geldswaardige papieren en militaire betalingscertificaten vrij in te voeren, en uit Nederland niet-Nederlandse valuta en geldswaardige papieren en Amerikaanse militaire betalingscertificaten, die ze hebben geïmporteerd of ontvangen hebben van de Amerikaanse autoriteiten, vrij uit te voeren.

d. De Amerikaanse autoriteiten zullen daartoe strekkende maatregelen nemen om te verzekeren dat het gebruik van Amerikaanse betalingscertificaten beperkt zal blijven tot bij de strijdkrachten van de Verenigde Staten in gebruik zijnde gebieden en waarbij slechts wederzijds toegestane financiële instellingen worden ingeschakeld. De Nederlandse autoriteiten zullen de nodige stappen doen om te voorkomen dat onder haar rechtsbevoegdheid vallende personen die niet gerechtigd zijn tot het gebruik van Amerikaanse militaire betalingscertificaten, een ongeoorloofde handel in dergelijke certificaten zullen gaan drijven. Noch de Amerikaanse Regering noch haar autoriteiten zullen enige verplichting hebben tegenover de Nederlandse Regering of tegenover een ander lichaam of persoon als gevolg van een ongeoorloofd gebruik van zodanige militaire betalingscertificaten.

e. In samenwerking met de Nederlandse autoriteiten zullen de Amerikaanse autoriteiten maatregelen nemen om de naleving van de Nederlandse deviezenvoorschriften te verzekeren voorzover deze voorschriften van toepassing zijn op leden van de Amerikaanse strijdkrachten en civiele diensten, en hun gezinsleden.

VERTALING

Directie Algemene Zaken
No. 98123

Den Haag, 13 Augustus 1954.

Zijner Excellentie H. Freeman Matthews,
Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur
van de Verenigde Staten van Amerika,
te Den Haag.

Excellentie,

Wij hebben de eer de ontvangst te bevestigen van uw Nota no. 73 van 13 Augustus 1954 welke luidt als volgt:

(zoals in Amerikaanse Nota)

De hierboven vermelde bepalingen en de bij uw Nota gevoegde Annex zijn aanvaardbaar voor Harer Majesteits Re-

gering en wij hebben daarom de eer te bevestigen dat uw Nota en dit antwoord, met inbegrip van de daarbij gevoegde Annex, de overeenkomst tussen onze beide Regeringen vormt betreffende deze aangelegenheid; deze overeenkomst zal in werking treden op de dag van ontvangst door de Regering van de Verenigde Staten van een mededeling van de Nederlandse Regering, dat de in Nederland grondwettelijk vereiste goedkeuring is verkregen.

Gelief, Excellentie, de hernieuwde verzekeringen van onze zeer bijzondere hoogachting wel te willen aanvaarden.

(w.g.) J. LUNS.

(w.g.) J. W. BEYEN.

De bijlage bij de Nederlandse Nota is gelijkkluidend aan de bijlage bij de Amerikaanse Nota.

Toelichtende Nota

Nadat door de eerste ondergetekende na zijn bezoek aan de Verenigde Staten bekend is gemaakt, dat een squadron van de luchtmacht van de Verenigde Staten in Nederland zou worden gelegerd (vide o.a. *Handelingen Eerste Kamer, Zitting 1953—1954*, blz. 413 e.v.), hebben onderhandelingen plaats gevonden tussen de betrokken Regeringen. Hoewel de rechtspositie van vreemde strijdkrachten gestationneerd op Nederlands grondgebied geregeld is in het Verdrag van Londen van 19 Juni 1951 tussen de Staten die partij zijn bij het Noord-Atlantisch Verdrag, nopens de rechtspositie van hun krijgsmachten, hierna te noemen het Nato Status Verdrag (*Tractatenblad 1953*, no. 10), was het noodzakelijk nadere voorzieningen te treffen ter aanvulling c.q. uitwerking van bedoeld Verdrag.

De onderhandelingen, welke hiertoe zijn gevoerd, hebben geleid tot de onderhavige briefwisseling met bijbehorende annex, waarin aangelegenheden worden geregeld, die in het al-

gemeen van belang zijn met betrekking tot Amerikaanse troepen, die in Nederland zullen worden gelegerd. Voorzover deze briefwisseling en de annex nadere toelichting behoeft moge het volgende dienen.

De punten 2 en 3 van de briefwisseling regelen de financiële zijde van de stationnering. De verdeling van de kosten zal voor iedere eventuele legering afzonderlijk worden vastgesteld. Overeenkomstig hetgeen voor de N.A.V.O. infrastructuur is bepaald (vide blz. 69 en 70 van de Defensienota), zal Nederland eventueel nodige terreinen cum annexis om niet ter beschikking stellen. Bij het beëindigen van een stationnering zal Nederland de restwaarde, voorzover aanwezig, van de eventueel door de Verenigde Staten aangebrachte installaties vergoeden. Omdat de stationnering van Amerikaanse troepen in Nederland voortvloeit uit het Noord-Atlantisch Verdrag, zal de onderhavige briefwisseling met annex in principe gelden zolang genoemd Verdrag van kracht blijft (punt 6 van de briefwisseling). Uiteraard zal

de duur van het verblijf van een bepaalde legereenheid van geval tot geval in onderlinge overeenstemming worden vastgesteld.

Ten aanzien van het gestelde in de annex zij het volgende opgemerkt.

Paragraaf 1. Deze paragraaf houdt een in de praktijk weinig belangrijke uitbreiding in van het begrip „gezinslid“.

Paragraaf 2. De medeondertekening van reiswijzers werd tot dusverre hier te lande niet nodig geoordeeld. Dit wordt thans ten aanzien van de Amerikaanse troepen met zoveel woorden vastgelegd.

Paragrafen 3 en 4. Overeenkomstig de hier te lande reeds ten aanzien van Amerikaanse militairen bestaande praktijk wordt in deze paragrafen bepaald, dat de berechting van personen, aan de rechtsmacht van de Amerikaanse militaire rechter onderworpen, als regel aan deze rechter zal worden overgelaten. Van Amerikaanse zijde wordt mededeling gedaan van de opgelegde straf of disciplinaire maatregel. Indien in belangrijke zaken van Nederlandse zijde tot berechting zal worden overgegaan, zullen de Amerikaanse autoriteiten steeds verantwoordelijk zijn voor de bewaring van de verdachte (vide artikel VII, lid 5, sub c, van het Nato Status Verdrag).

Uitdrukkelijk is bepaald dat de verdachte voor het onderzoek ter beschikking van de Nederlandse justitie zal worden gesteld alsmede dat — een en ander in het belang van het onderzoek — de Nederlandse autoriteiten de Amerikaanse commandant kunnen verzoeken de bewaring op een bepaalde wijze ten uitvoer te leggen. Vastgesteld wordt dat, nu het Nederlandse strafprocesrecht zich niet daartegen verzet, een vertegenwoordiger van de Regering van de Verenigde Staten ter terechtzitting aanwezig kan zijn (vide art. VII, lid 9, sub g, van het Nato Status Verdrag).

Paragraaf 5. Volgens artikel VII, lid 10, sub a van het Nato Status Verdrag heeft de vreemde krijgsmacht het recht om de vereiste maatregelen te nemen binnen de eigen kampeementen ter verzekering van orde en veiligheid. Deze paragraaf bepaalt nu, dat ten aanzien van terreinen, die in gemeenschappelijk gebruik zijn bij de strijdkrachten der beide landen, veiligheidsmaatregelen slechts in onderling overleg zullen worden genomen.

Paragraaf 6. Hoewel het verdrag er van uitgaat dat aankopen door de krijgsmacht als regel door tussenkomst van de autoriteiten van de staat van verblijf zullen geschieden, is in deze paragraaf hiervan afgeweken, daar het de ondergetekenden in het algemeen efficiënter en voor de Nederlandse economie in dit geval niet bezwaarlijk voorkomt dat de krijgsmacht rechtstreeks hier te lande aankopen kan doen. Overigens zij opgemerkt dat zoodanig van Nederlandse zijde om beperkingen van zoodanige aankopen kan worden verzocht.

Paragraaf 7. Deze paragraaf geeft de Amerikaanse strijdkrachten het recht om hier te lande een eigen militaire postdienst te onderhouden. Er is voor zorggedragen, dat de van Nederlandse zijde noodzakelijk geachte controle op particuliere postzendingen zal kunnen geschieden.

Paragraaf 8. Om te voorkomen, dat de Amerikaanse overheid concurrerend op de Nederlandse arbeidsmarkt zal optreden, voorziet deze paragraaf in overleg terzake tussen de beide Regeringen. Dit overleg, dat bereids is aangevangen, zal naar verwacht kan worden er toe leiden, dat de Nederlandse overheid zelve deze arbeidskrachten ten behoeve van de vreemde krijgsmacht zal aantrekken.

Paragraaf 9. In deze paragraaf wordt, conform de daartoe in de tussenzin van artikel XI, lid 4 van het Nato Status Verdrag geopende mogelijkheid, eveneens vrije invoer toegestaan

van goederen bestemd voor gebruik, uitsluitend door de civiele dienst en gezinsleden. Voorzover goederen, met vrijstelling van rechten ingevoerd, bestemd zijn voor de leden van de krijgsmacht, leden van de civiele dienst en hun gezinsleden zullen zij aan deze verkocht worden in Amerikaanse militaire winkels en cantines. Verkoop aan andere personen dan genoemde is niet toegestaan. Teneinde misbruik in de vorm van ongeoorloofde doorlevering aan derden te voorkomen zullen de wederzijdse autoriteiten nauw samenwerken. Hierbij is onder meer gedacht aan een regeling, waarbij bepaalde goederen slechts in beperkte mate in voornoemde winkels en cantines kunnen worden afgenomen. Ondergetekenden mogen er in dit verband op wijzen, dat ongeoorloofde doorlevering van goederen, die vrij van invoerrechten zijn ingevoerd, in de militaire wetgeving van de Verenigde Staten een strafbaar feit vormt, dat blijkens de praktijk zwaar wordt bestraft.

Paragraaf 10. De vrije invoer van persoonlijke goederen door leden van de krijgsmacht, leden van de civiele dienst en hun gezinsleden is volgens het Verdrag beperkt tot invoer bij eerste binnenkomst. Deze paragraaf breidt die mogelijkheid uit tot de invoer van zoodanige goederen binnen een termijn van zes maanden na eerste binnenkomst, waarmede ondergetekenden kunnen instemmen.

Paragraaf 12. Deze paragraaf regelt in aansluiting op artikel XIV van het Nato Status Verdrag in het bijzonder de wijze waarop de strijdkrachten van de Verenigde Staten zich de nodige middelen kunnen verschaffen ter voldoening van de in Nederland te verrichten uitgaven. Allereerst zullen hiertoe worden aangewend guldenstegoeden waarover de regering van de Verenigde Staten kan beschikken (speciaal die guldens uit de tegenwaardegelden, welke krachtens overeenkomst tussen de Verenigde Staten en Nederland ter beschikking staan van de regering van de Verenigde Staten) of guldenstegoeden, welke de Nederlandse regering krachtens de op 28 Mei 1947 te Washington tussen Nederland en de Verenigde Staten van Amerika gesloten overeenkomst tot regeling der wederzijdse vorderingen en schulden uit hoofde van de uitvoering der leenen pachtovereenkomst *Stbl.* I 181 ter beschikking kan stellen (de z.g. Lend Lease guldens).

Voorts zullen de strijdkrachten en de leden daarvan tegen verkoop van dollars guldens kunnen aankopen. In pt. a iii van paragraaf 12 wordt bepaald dat de regeringen zich over de voor deze guldensaankopen toepasselijke koers nader zullen beraden. Dit overleg heeft inmiddels reeds plaats gevonden en besloten werd, dat de normale marktcoersen voor aankoop van dollars door de Nederlandsche Bank van toepassing zullen zijn. De Nederlandse regering heeft zich bereid verklaard de guldenstegoeden van de strijdkrachten, voorzover deze tenminste ontstaan zijn door verkoop van dollars, terug te kopen tegen de koers waartegen de guldens aan de strijdkrachten verkocht waren. De regering der Verenigde Staten stemde er mede in dat deze terugkoop slechts zal plaats vinden wanneer het te voorzien is dat de strijdkrachten der Verenigde Staten binnen een redelijke termijn van de nog resterende kasgelden geen gebruik meer zullen maken of wanneer de Verenigde Staten ten gevolge van een belangrijke wijziging in de koersverhouding tussen dollar en gulden een verlies zouden lijden ten gevolge van een vermindering in koopkracht van de gulden. Tot deze restricties werd besloten om het risico voor de Nederlandse Staat zo gering mogelijk te doen zijn. Daar, zoals boven reeds vermeld, in punt a IV van paragraaf 12 wordt bepaald dat de terugkoop der guldens tegen dezelfde koers zal geschieden als zij aan de strijdkrachten zijn verkocht zal een controle op de aankopen der guldens noodzakelijk zijn; van de zijde der Verenigde Staten is toegezegd dat de strijdkrachten slechts guldens zullen kopen bij de Nederlandsche Bank en het guldensaldo uit deze aankopen ontstaan tot het minimum beperkt zullen houden.

De overige bepalingen van paragraaf 12 geven technische regels waardoor de strijdkrachten der Verenigde Staten een

zekere armslag hebben tot het verrichten van betalingen met dollars, met andere vreemde valuta of met militair geld; deze regels zijn te verenigen met de bepalingen van het huidige Nederlandse deviezenregiem.

Van de zijde der beide regeringen zullen maatregelen worden getroffen om de Nederlandse deviezenbepalingen veilig te stellen, voorzover zulks niet reeds van Nederlandse zijde is geschied.

Hoewel de ondergetekenden over het algemeen niet graag overgaan tot het aan de Staten-Generaal ter goedkeuring voorleggen van overeenkomsten tijdens het reces van de Eerste en de Tweede Kamer, hebben zij overwogen, dat het van groot belang moet worden geacht voor de defensie van Nederland dat de onderhavige overeenkomst reeds spoedig in werking zal treden. Mitsdien meenden de ondergetekenden de onderhavige

overeenkomst reeds thans aan de Staten-Generaal te moeten overleggen.

De Minister van Oorlog en van Marine,
C. STAF.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
J. LUNS.

De Minister zonder Portefeuille,
J. LUNS.

De Minister van Financiën,
VAN DE KIEFT.

De Minister van Justitie,
L. A. DONKER.